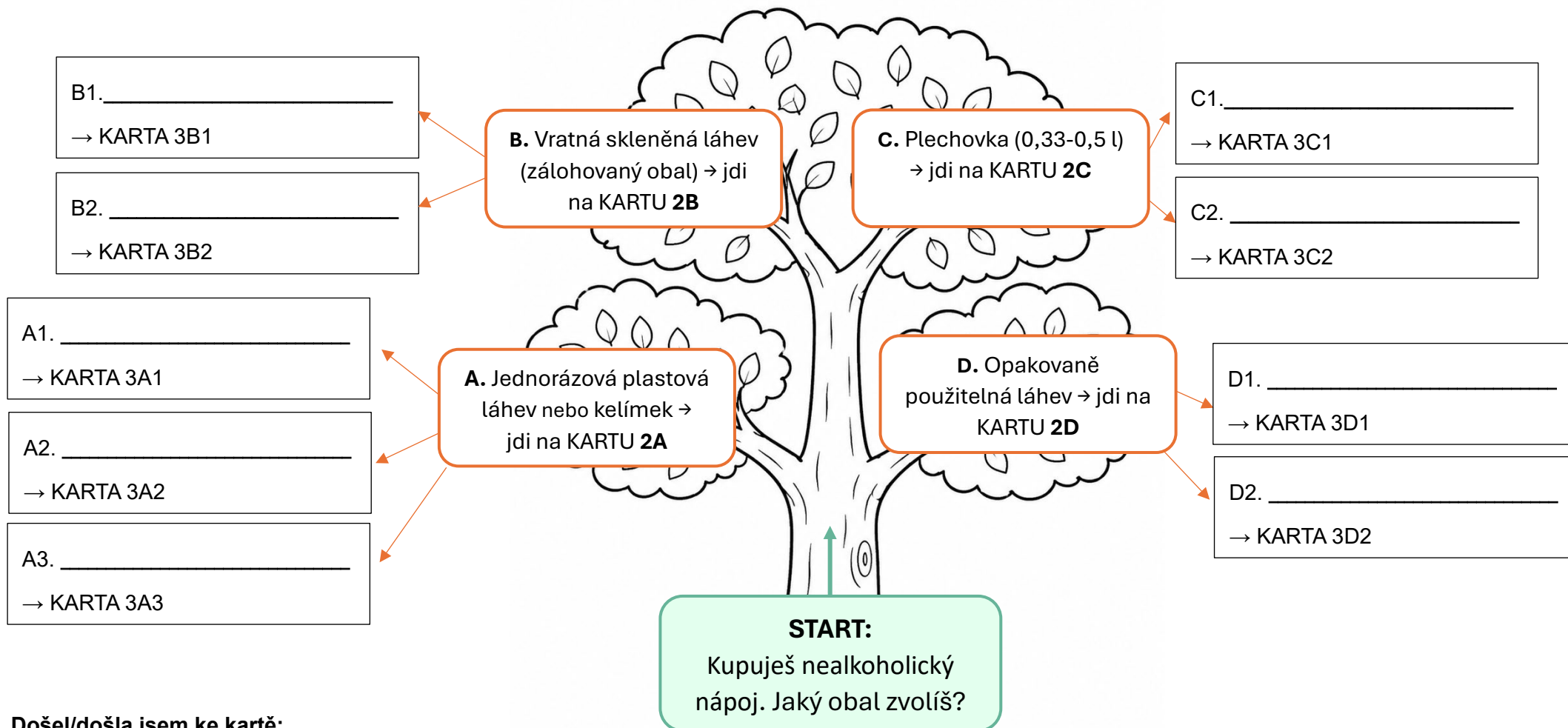

Vydej se na vlastní cestu.
Zkoumej, vybírej, rozhoduj se.
Sleduj, kam tě tvé volby dovedou.

ROZHODOVACÍ STROM

Došel/došla jsem ke kartě: _____

Hodnocení (opiš z důsledkové karty, přidej i svůj komentář):

**Neexistuje jedna správná odpověď.
Záleží na tom, jak se rozhodneš
a jak se podle toho zachováš.**

NEALKO NÁPOJ

1

Situace:

Kupuješ nealkoholický nápoj (např. voda, limonáda, cola, džus).

Produkt je stejný – **liší se materiál obalu / systém použití** (jednorázový vs. vratný).

Jaký obal zvolíš?

A. Jednorázová plastová láhev / kelímek (0,33-0,5 l) → jdi na **KARTU 2A**

B. Vratná skleněná láhev (zálohovaný obal) → jdi na **KARTU 2B**

C. Plechovka (0,33-0,5 l) → jdi na **KARTU 2C**

D. Opakovaně použitelná láhev (vlastní / refill systém) → jdi na **KARTU 2D**

MALÉ PLASTOVÉ BALENÍ

2A

Situace:

Kupuješ nápoj „na cestu“.

Jak s obalem naložíš?

- **A1. Vypiju nápoj a vyhodím do směsného odpadu → KARTA 3A1**
- **A2. Po vypití plast správně vytrídím → KARTA 3A2**
- **A3. Prázdnou lahev znovu využiju (např. domácnost) → KARTA 3A3**

Víte, že:

Při nákupu lahve se můžete podívat na symbol recyklace a vybrat výrobek z recyklovaného PET (označení **rPET**). Tento materiál má výrazně **nižší uhlíkovou stopu** než virgin PET, stále však dochází k určité ztrátě kvality nebo omezení použití (např. potravinářský rPET).

VRATNÉ SKLO

2B

Situace:

Nápoj je ve skleněné lahvi se zálohou.

Jak se chováš?

- **B1. Jakmile se nasťádá více lahví, pravidelně je vracím do obchodu (krátká vzdálenost) → KARTA 3B1**
- **B2. S jednou lahví nikam nejdu – vytrídím ji do skla → KARTA 3B2**

PLECHOVKA

2C

Situace:

Jak s obalem naložíš?

- **C1. Vypiju a plechovku správně vytrídím → KARTA 3C1**
- **C2. Vypiju a vyhodím plechovku do směsného odpadu → KARTA 3C2**

VLASTNÍ LÁHEV

2D

Situace:

Používáš vlastní láhev (naplněnou doma, z kohoutku nebo refill).

- **D1. Používám dlouhodobě → KARTA 3D1**
- **D2. Použiji párkrát a přestanu → KARTA 3D2**

Víte, že:

Refill znamená, že si znovu naplním svou lahev (ať už doma z kohoutku, na veřejném pítku, v kavárně nebo tzv. refill stanici) místo toho, abych kupoval/a novou.

MALÉ PLASTOVÉ BALENÍ + SMĚSNÝ ODPAD

3A1

Dopad:

- Nízká hmotnost obalu
- Ale vysoký **počet kusů** → hodně odpadu
- při nesprávném nakládání může docházet k **úniku plastu do prostředí**

Hodnocení:

✅ výroba | ❌ množství odpadu | ❌ ekosystém

📌 Víte, že:

Někdy se malému jednorázovému obalu nevyhneme – o to důležitější je správně s ním naložit a vytřídit ho.

MALÉ PLASTOVÉ BALENÍ + TŘÍDĚNÍ

3A2

Dopad:

- Recyklace je možná
- Ale, malé lahve:
 - se hůře třídí (lidé je častěji odhodí mimo tříděný odpad → snižuje se jejich šance na recyklaci)
 - mají nižší hodnotu

Hodnocení:

✅ snaha | ⚠️ systém | ❌ efektivita

📌 Víte, že:

Plastové balení nemusí mít nutně nejvyšší dopad, když vyberete **velké balení** (1,5-2 l) a správně s ním po vypití nápoje naložíte. V tomto případě vzniká nejméně obalu na litr nápoje, efektivní výroba i doprava. Problém může nastat v případě, že **část nápoje nespotřebujete**, ale vylejete (zvětralý, zapomenutý). Nespotřebovaný nápoj (nebo např. potravina) má větší negativní dopad, než pozitivum velkého balení.

PLAST ZNOVU POUŽITÝ V DOMÁCNOSTI

3A3

Dopad:

- Krátkodobé snížení odpadu
- Ale většinou **jen jeden další cyklus**
- Ve finále opět rozhoduje, jak s materiálem naložíme (správné třídění x odpad)

Hodnocení:

✅ reuse (krátkodobý) | ⚠️ omezený efekt | ❌ systém

VRATNÉ SKLO

(efektivní)

3B1

Dopad:

- Sklo je vráceno do oběhu - opakované použití (20–40 cyklů)
- dopad výroby **se rozloží v čase**
- fungující zálohový systém

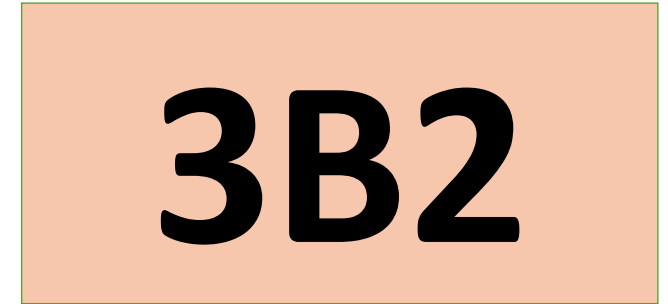
Hodnocení:

✅ cirkularita | ✅ systém | ⚠ energie mytí

📌 Víte, že:

Problém efektivity může nastat, když kupujete nápoj ve skle, který je vyráběn daleko a putuje přes logistické sklady. V tu chvíli rostou emise z dopravy kvůli vyšší hmotnosti skla.

VRATNÉ SKLO POUZE RECYKLOVANÉ

Dopad:

- materiál se vrací do výroby
- ale výroba skla je energeticky náročná
- těžký obal = vysoké dopravní emise

Hodnocení:

✓ materiál | ✗ energie | ⚠ doprava

PLECHOVKA + RECYKLACE

3C1

Dopad:

- Hliník je velmi dobře recyklovatelný
- Recyklace šetří velkou část energie oproti výrobě z rudy
- Přesto:
 - výroba primárního hliníku je extrémně energeticky náročná
 - vysoký dopad na jednotku obalu

Hodnocení:

✅ recyklace | ❌ energie výroby | ⚠️ závislost na systému

Víte, že:

Recyklace hliníku pomáhá hodně, ale neřeší vše. Navíc, opakované impulsní nákupy nápojů v plechovkách znamenají vysokou energetickou náročnost výroby hliníku, vysoký materiálový tok, každá jednotka má vysokou výrobní stopu a i při recyklaci zůstává vysoký celkový materiálový tok a energetická náročnost. Opakované malé „méně špatné“ volby se sčítají.

PLECHOVKA VE SMĚSNÉM ODPADU

3C2

Dopad:

- ztráta cenného materiálu
- energie vložená do výroby materiálu není dále využita
- často spalování nebo skládka

Hodnocení:

✗ systém | ✗ zdroje | ✗ energie

DLOUHODOBĚ VYUŽÍVANÁ VLASTNÍ LÁHEV

3D1

Dopad:

- minimální odpad
- velmi nízká stopa při dlouhodobém použití

Hodnocení:

- ✓ velmi nízký dopad do ŽP | ✓ nejlepší varianta

VLASTNÍ LÁHEV NEVYUŽÍVANÁ OPAKOVANĚ

3D2

Dopad:

- materiálová investice bez efektu
- nulová návratnost

Hodnocení:

✗ efektivita

📌 Víte, že:

Lidské chování je klíč k efektivnímu předcházení vzniku odpadů. Vratné funguje jen, když se lahve skutečně vrací. Opakované funguje jen, když se skutečně používá.